

ПРИЧИНИ ДИТЯЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Більшість проблем, зокрема тих, що пов'язані з дотриманням прав неповнолітніх виникають саме тому, що наші співвітчизники мають невисокий рівень громадянської культури і правової свідомості.

Зріст злочинності, корупція, низький рівень зарплати і пенсії, прийняття законів та указів, які не виконуються, затвердили в масовій свідомості прогресуючу апатію до права, до закону. Особливо це стосується молоді.

За даними дослідження, яке проводив інститут проблем молоді, 91 % опитаних старшокласників відповіли, що реальна влада в Україні належить мафії.

На жаль, мало хто з молоді замислюється над тим, що діюче в Україні право – закон, указ, повноваження, обов'язок, заборона – не може жити і діяти без масової правосвідомості, не може підтримувати ні сім'ю, ні державу, ні особистість.

Формування свідомості підлітка здійснюється поступово.

При проведенні комплексного дослідження злочинності неповнолітніх особливу увагу треба приділити впливу сім'ї на поведінку неповнолітніх.

Сім'я займає центральне місце у формуванні особи неповнолітнього. Сім'я – це перший колектив. Вона надає дитині уявлення про життєві цінності, про те, що потрібно знати і як себе поводити. Згідно зі ст. 51 Конституції України кожен з подружжя має рівні права і обов'язки у шлюбі та сім'ї. Батьки зобов'язані утримувати дітей до їх повноліття.

Найчастіше неповнолітні прагнуть наслідувати своїм поведінкам багато в чому ті особистості, що є для них авторитетними. Оскільки батьки найчастіше і є самі авторитетні люди для дитини, то вона свідомо чи підсвідомо переймає культуру їхнього спілкування, світосприймання, рівень моральності і законслухняності.

Тому основний вплив на правове виховання дитини робить сім'я.

Сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою. Але ці положення Основного Закону не завжди дотримуються членами сім'ї.

Вивчення кримінальних справ про тяжкі злочини, скоєні неповнолітніми, свідчать, що нерідко в сім'ї створюються несприятливі умови для виховання дітей. Недоліки сімейного виховання породжують відхилення у моральному розвитку підлітків, що у свою чергу, призводить до вчинення правопорушень та злочинних проявів з тяжкими наслідками.

Вплив сім'ї на виховання дітей не можна замінити іншими заходами виховання. Тому дошкільні установи, школи та інші організації, які так чи інакше виконують функції по вихованню дітей, повинні тільки поповнювати сімейне виховання.

Відсутність виховання дітей в сім'ї, дитсадку та школі призводить до бродяжництва і бездоглядності, які, в свою чергу, є умовами, що сприяють скоєнню неповнолітніми злочинів та інших правопорушень. Бродяжництво неповнолітніх було і в Радянському Союзі, але після його розпаду в країнах СНД воно набуло такого рівня, яке існувало у перші роки радянської влади – до масової бездоглядності.

Бездоглядність дітей – загальна умова, що сприяє скоєнню неповнолітніми правопорушень. Як правило, вона властива сім'ям, що ведуть антисуспільний аморальний спосіб життя.

Бездоглядними слід вважати неповнолітніх, які не забезпечені належним наглядом за їх поведінкою і способом життя з боку батьків та осіб, що їх замінюють, у зв'язку з неблагополуччям сім'ї, аморальною поведінкою батьків, невиконанням ними зобов'язань щодо виховання дитини та іншими причинами, якщо відсутність нагляду з боку батьків не поповнюється заходами державної та суспільної допомоги.

Ваша дитина пішла до школи. Що її очікує? Багато нового та незнайомого: знайомства, зустрічі, друзі, конфлікти, непорозуміння. Дитина енергійна, сповнена надій, вразлива і залежна. Тому, спілкування з іншими дітьми та дорослими може по-різному вплинути на свідомість неповнолітнього.

Участь навчальних закладів є не менш важливою у правовому вихованні дітей. В школі діти проводять значну кількість часу, що не може не вплинути на їх світосприйняття і поведінку зокрема. Педагоги, психологи, повинні виховувати підлітків через особистий приклад, не тільки володіти правовими знаннями, а й дотримуватися і виконувати їх у всіх сферах життєдіяльності.

Вивчення всіх випадків бездоглядності дітей допоможе виявити найбільш уразливі місця у виховній роботі з підлітками, обрати правильний напрям профілактичної роботи, дозволить зробити обгрунтовані висновки й про інші (не тільки сімейні) умови, що негативно впливають на підлітків. Такими умовами також є недоліки виховної діяльності у школах, відсутність роботи з так званими "важкими підлітками".

При проведенні комплексного дослідження злочинності неповнолітніх, окрім негативного впливу сім'ї та недоліків у шкільному вихованні, вчені виділили ряд інших чинників, які обумовлюють протиправну поведінку неповнолітніх, серед яких такі:

- незайнятість суспільною працею;
- негативний вплив мікросередовища;
- вади у діяльності правоохоронних органів щодо профілактики злочинів неповнолітніх;
- недостатня увага, а то й безпосередня зневага з боку держави і громадськості до проблем неповнолітніх взагалі й злочинності серед останніх зокрема;
- підбурювання з боку дорослих до вчинення злочинів;
- негативний вплив засобів масової інформації, пропаганда насильництва, збоченого сексу, наркотизації і алкоголізації, легкого життя, злочинної діяльності, проституції;
- бездоглядність і відсутність належного контролю з боку відповідних служб і органів та родини за поведінкою, зв'язками і характером того, як підліток проводить час;
- бездоглядність майбутніх неповнолітніх потерпілих, яка сприяє створенню ситуацій і приводів для злочинів проти них;
- недоліки у системі працевлаштування неповнолітніх; в організації їх дозвілля; у діяльності органів, які зобов'язані провадити безпосередню роботу з профілактики злочинності неповнолітніх і насамперед на рівні індивідуальної профілактики злочинів.